

Handreiking Duurzaamheidsparagraaf college-/raadsvoorstellen

Waarom een duurzaamheidsparagraaf?

In het Raadsdocument 2014 - 2018 staat de wens geformuleerd om raadsvoorstellen te voorzien van een duurzaamheidslabel/-paragraaf. De gemeente heeft de ambitie om koplopergemeente te zijn en energie in balans te brengen. Energieneutraliteit en lokale kracht zijn belangrijke pijlers.

Duurzaamheid is echter breder dan alleen milieuaspecten. Duurzaamheid gaat ook over op een goede manier omgaan met onze leefomgeving, bedrijven en inwoners. Het is daarom van belang om bij college- en raadsvoorstellen een grondige afweging te maken in hoeverre een voorstel bijdraagt aan duurzame ontwikkeling in Dalfsen. Daarom is besloten om een paragraaf Duurzaamheid aan de formats voor college- en raadsvoorstellen toe te voegen.

Wat is het doel van de duurzaamheidsparagraaf?

Het doel van de duurzaamheidsparagraaf is drieledig:

- De gevolgen van college- en raadsbesluiten voor de ambities uit het beleidsplan Duurzaamheid en duurzaamheid in brede zin inzichtelijk te maken.
- Een integrale belangenafweging door college en raad mogelijk te maken.
- Duurzaamheidsambities vanaf de start/voorfase van projecten en beleidsvorming integraal mee te nemen

Wanneer moet een duurzaamheidsparagraaf worden ingevuld?

Het invullen van de duurzaamheidsparagraaf is verplicht bij voorstellen die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Het gaat daarbij in ieder geval om voorstellen die betrekking hebben op de beleidsterreinen: ruimtelijke ontwikkeling, openbare ruimte, water en riolering, verkeer, groen, recreatie, economie en bouwen en wonen. In overige gevallen wordt de duurzaamheidsparagraaf ingevuld, indien dit naar het oordeel van het college toegevoegde waarde heeft.

Hoe ziet de duurzaamheidsparagraaf eruit?

De duurzaamheidsparagraaf geeft kort maar krachtig weer in hoeverre een bijdrage wordt geleverd aan de vastgestelde duurzaamheidscriteria. Ook wordt inzicht gegeven in de gevolgen en effecten van een voorstel op het brede thema duurzaamheid. Indien mogelijk worden duurzame(re) alternatieven aangedragen.

Hoe moet ik de duurzaamheidsparagraaf invullen?

Voordat gestart wordt met het opstellen van een college- of raadsvoorstel is het verstandig om de checklist duurzaamheidscriteria door te nemen. Het integraal meenemen van de duurzaamheidscriteria zorgt voor een sterker en beter afgewogen voorstel. Het zal niet zo zijn dat bij alle voorstellen alle duurzaamheidscriteria van toepassing zijn. Soms is het benoemen van enkele thema's voldoende.

Bedenk op welke thema's je voorstel betrekking heeft. Gaat het bijvoorbeeld over woningbouw, dan zijn de thema's energie, wonen/gebouwen, ruimtegebruik en materiaalgebruik van toepassing. Geef daarna aan in hoeverre het voorstel voldoet aan de bij de thema's genoemde duurzaamheidscriteria. Let op: de lijst van duurzaamheidscriteria is niet uitputtend, maar is als leidraad en ter inspiratie bedoeld.

Soms scoort een voorstel niet 'positief' op het thema duurzaamheid. Het is dan van belang om aan te geven waarom toch voor een bepaalde optie gekozen wordt. Zijn de kosten van duurzame alternatieven bijvoorbeeld te hoog of zijn de mogelijkheden van duurzame alternatieven beperkt? Dit zijn allemaal redenen om toch voor een minder duurzame optie te kiezen.

In het format voor college- en raadsvoorstellen is het kopje Duurzaamheid toegevoegd. Daaronder staat de volgende tekst:

- Geef aan welke gevolgen (positief en negatief) het beleidsvoornemen of het voorgestelde besluit heeft voor de op jouw voorstel van toepassing zijnde duurzaamheidscriteria. Laat je hierbij leiden door de checklist in de Handreiking Duurzaamheidsparagraaf.
- In hoeverre levert je voorstel een bijdrage aan de vastgestelde duurzaamheidscriteria, zijn er nog duurzame(re) alternatieven?

Bij het invullen van de duurzaamheidsparagraaf kun je bovenstaande vragen volgen en gebruik maken van onderstaande checklist:

Thema's	Duurzaamheidsaspecten
Energie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Levert een bijdrage aan doelstelling energie in balans te brengen ➤ Stimuleren energiebesparing ➤ Toepassen/mogelijk maken van duurzame energie-opties (wind, zon, biomassa, bodem)
Wonen/gebouwen	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stimuleren energieneutrale/gasloze nieuwbouw ➤ Stimuleren terugdringen energieverbruik ➤ Toepassing duurzame materialen ➤ Zongerichte verkaveling ➤ Flexibiliteit in functie: levensloopbestendig ➤ Vergunningverlening: voorlichting over duurzaam bouwen wordt toegepast ➤ Klimaatneutraal ontwerpen (stedenbouwkundige ontwerpen) ➤ Voorkomen leegstand/verpaupering ➤ Asbestsanering (relatie met zonnepanelen)
Lokale kracht en leefbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Burgerparticipatie ➤ Versterking sociale cohesie ➤ Stimuleren lokaal initiatief ➤ Afstemmen met Duurzame Dorpen ➤ Preventie in het sociaal domein
Ruimtegebruik	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Optimale landschappelijke inpassing ➤ Meervoudig of multifunctioneel ruimtegebruik ➤ Kwaliteit / omvang openbaar groen / biodiversiteit ➤ Behoud cultuurhistorie / hergebruik bestaande gebouwen ➤ Passend bij identiteit kern ➤ Borduurt voort op historische ontwikkelingspatroon ➤ Inbreiding gaat voor uitbreiding
Klimaat en Water	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Verbetering waterkwaliteit ➤ Beperking watergebruik ➤ Bijdrage aan goede waterhuishouding ➤ Bijdrage aan klimaatadaptatie
Bodem	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bodemkwaliteitskaart is leidend ➤ Voorkomen van bodemverontreiniging ➤ Zorgvuldig gebruik ondergrond (winning, energie, opslag enz.)
Circulair denken, afval en grondstoffen	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Afvalscheiding/omgekeerd inzamelen ➤ Beperking van het vrijkomen van afval ➤ Van afval naar grondstof ➤ Sluiten van de grondstoffenkringloop ➤ Stimuleren lokale productie
Lucht en geluid	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bevorderen luchtkwaliteit ➤ Voorkomen geluidsoverlast
Natuur en landschap	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Verbetering van de landschappelijke/ecologische waarden ➤ Vergroten groenareaal ➤ Behoud en versterking biodiversiteit

Economie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Versterking lokale werkgelegenheid ➤ Energiebesparing op bedrijventerreinen (energie neutrale bedrijventerreinen) ➤ Verduurzaming bedrijven ➤ Slimme combinaties duurzame energie (bijv. gebruik restwarmte) ➤ Behoud economische vitaliteit platteland
Verkeer	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ruimtelijke situering voorzieningen ➤ Stimulering duurzame vervoersalternatieven ➤ Bereikbaarheid met collectief vervoer ➤ Overstap naar duurzame brandstof
Materiaalgebruik	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Toepassing duurzame materialen ➤ Beperking gebruik milieubelastende materialen ➤ Mogelijkheden hergebruik materialen na gebruikperiode ➤ C2C
Inkoop	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Duurzaam materiaal-/energiegebruik ➤ Minimaal energieverbruik bij productieproces ➤ Voorbeeldfunctie gemeente ➤ Duurzaam profiel adviesbureaus ➤ Criteria duurzaam inkopen worden toegepast